

Одеський національний університет імені І.І.Мечникова

Кафедра французької філології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
роботи

професор Хмарський В.М.

" 08 " 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теорія та практика перекладу

Рівень вищої освіти Другий (магістерський)

Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька

Факультет романо-германської філології

2020–2021

Робоча програма складена на основі навчальної програми з дисципліни "Теорія та практика перекладу".

Розробники:

Марінашвілі М.Д., к. філол. н., доцент, завідувач кафедри французької філології

Коккіна Л.Р., к. філол. н., доцент, доцент кафедри французької філології

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри французької філології

Протокол № 1 від 28 серпня 2020 р.

Завідувач кафедри

Марінашвілі М.Д.

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету романо-германської філології

Протокол № 1 від 31 серпня 2020 р.

Голова НМК

Телецька Т.В.

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри французької філології

Протокол № ___ від "___" _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри французької філології

Протокол № ___ від "___" _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
Загальна кількість: кредитів – 3 годин – 90 залікових модулів – 1 змістових модулів – 2	Галузь знань 03 Гуманітарні науки Спеціальність 035 Філологія Спеціалізація: 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша - французька Рівень вищої освіти Другий (магістерський)	Обов'язкова	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		1-й	-й
		<i>Семестр</i>	
		2-й	-й
		<i>Лекції</i>	
		10 год.	год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		20 год.	год.
		<i>Лабораторні</i>	
		год.	год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		60 год.	год.
Форма підсумкового контролю: <i>Іспит</i>			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – ознайомити здобувачів вищої світи ступеня магістра з основними тенденціями і напрямками у розвитку сучасної теорії перекладу, з системою регулярних відповідностей та відмінностей у лексиці і граматиці французької та української мов на матеріалі текстів різних функціональних стилів і жанрів.

Завдання: створити теоретичну базу для осмислення перекладацького процесу; викласти основні засоби, що використовуються для досягнення еквівалентності при перекладі; узагальнити практичні навички перекладу, одержані студентами на попередніх курсах («Вступ до перекладознавства», «Переклад ділового, художнього, публіцистичного мовлення»); сформувати вміння та навички перекладу текстів різної функціональної спрямованості.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів таких **компетентностей:**

а) загальних (ЗК):

- ЗК01. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК03. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК04. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК06. Здатність спілкуватися французькою та англійською мовами (у різних сферах: особистій, освітній, професійній, академічній).
- ЗК07. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК08. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК09. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня, з експертами з інших галузей знань / видів економічної діяльності.
- ЗК11. Здатність проведення досліджень на належному рівні.
- ЗК12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

б) спеціальних (СК):

- СК06. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.
- СК07. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.
- СК08. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.
- СК09. Здатність до аналізу прагматичних аспектів перекладу, основних моделей, типів перекладу, видів перекладацьких відповідників, перекладацьких трансформацій, основних прийомів перекладу, вияву адекватності перекладу і рівнів перекладацької еквівалентності.

Програмні результати навчання (ПР). У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен вміти:

- ПР 06. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.
- ПР 10. Збирати й систематизувати мовні, літературні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації).

ПР 13. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.

ПР 14. Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.

ПР 18. Здійснювати передперекладацький аналіз тексту для визначення загальної стратегії перекладу залежно від мети перекладу, стилю, жанру, типу тексту та характеру адресата, проводити лінгвостилістичний та перекладознавчий аналіз різножанрових текстів (оригіналів і перекладів), вільно володіти навичками з основних видів перекладу, всіх жанрово-стильових різновидів текстів, в тому числі на основі сучасних комп'ютерних технологій; здатність виконувати правильний переклад різностильових та різножанрових текстів усно і письмово, здійснювати редагування перекладу (власного і чужого).

3.Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Aspects théoriques de la traduction

Тема 1. Introduction: l'objet d'étude de la théorie de la traduction et ses rapports avec d'autres branches scientifiques ; la notion de traduction ; la structure informative du texte.

Тема 2. Les théories de la traduction: théories prescriptives; théories descriptives; théories prospectives

Змістовий модуль 2. Problèmes linguistiques et pragmatiques de la traduction

Тема 3. Les problèmes grammaticaux de la traduction

Тема 4. Les correspondances lexicales dans la traduction

Тема 5. L'adaptation pragmatique dans la traduction

Тема 6. Stylistique et traduction

4. Структура навчальної дисципліни

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	Усього	у тому числі			Усього	у тому числі		
		л	п	ср		л	п	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1. Aspects théoriques de la traduction								
Тема 1. Introduction: l'objet d'étude de la théorie de la traduction et ses rapports avec d'autres branches scientifiques ; la notion de traduction ; la structure informative du texte.	10	1	1	8				
Тема 2. Les théories de la traduction: théories prescriptives; théories descriptives; théories prospectives	10	1	1	8				
Всього за змістовим модулем 1	20	2	2	16				

Змістовий модуль 2. Problèmes linguistiques et pragmatiques de la traduction								
Тема 3. Les problèmes grammaticaux de la traduction.	16	2	4	10				
Тема 4. Les correspondances lexicales dans la traduction.	16	2	4	10				
Тема 5. L'adaptation pragmatique dans la traduction.	18	2	4	12				
Тема № 6. Stylistique et traduction.	20	2	6	12				
Всього за модулем 2	70	8	18	44				
Усього годин	90	10	20	60				

5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття навчальним планом не передбачені.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	L'objet d'étude de la théorie de la traduction et ses rapports avec d'autres branches scientifiques ; la notion de traduction ; la structure informative du texte. Les théories de la traduction: théories prescriptives; théories descriptives; théories prospectives (Теми 1, 2)	2
2.	Les transformations grammaticales dans la traduction (Тема 3)	4
3	Les correspondances régulières. Les types de correspondances lexicales (Тема 4)	4
4.	L'adaptation pragmatique dans la traduction. La notion de réalités dans la théorie et pratique de la traduction. La traduction des phraséologismes (Тема 5)	4
5.	Stylistique et traduction. La notion de style dans la théorie de la traduction. Traduction des textes du style publiciste. Problèmes de traduction des textes scientifiques. Problèmes particuliers de la traduction littéraire (Тема 6)	6
	Разом	20

1. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття навчальним планом не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми/види завдань	Кількість годин
1.	Підготувати письмовий переклад уривка новели Ерве Базена "Le bureau des mariages" з зазначенням типу трансформацій і поясненням причин їх використання (Теми 3, 4, 5, 6)	10
2.	Опрацювати і законспектувати розділ "Evaluation textologique des traductions" з монографії: Robert Larose "Théories contemporaines de la traduction". – Sillery: Presses de l'Université du Québec, 1992. P. 219-256 (Теми 3, 4, 5, 6)	6
3.	Підготувати усне повідомлення за темою: Le style scientifique et technique dans la traduction (Тема 6)	8
4.	Виокремити приклади лексичних, граматичних та стилістичних трансформацій у перекладі українською мовою французького наукового (лінгвістичного) тексту (текст за вибором) і пояснити причини їх використання (Теми 3, 4, 5, 6)	10
5.	Виокремити приклади лексичних, граматичних та стилістичних трансформацій у перекладі українською мовою французького публіцистичного тексту (текст за вибором) і пояснити причини їх використання (Теми 3, 4, 5, 6)	10
6.	Опрацювати тему: "Історія і сучасний стан перекладознавства у Франції" (Теми 1, 2)	8
7.	Опрацювати тему: "Історія і сучасність української перекладознавчої думки" (Теми 1, 2)	8
	Разом	60

9. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

ІНДЗ навчальним планом не передбачені.

10. Методи навчання

Лекція, дискусія, евристична бесіда, ілюстрування навчального матеріалу, демонстрування відеозаписів; виконання завдань, що виносяться на самостійну роботу.

11. Методи контролю

Поточне оцінювання усних відповідей, завдань, що виносяться на самостійне опрацювання, підсумковий контроль.

12. Питання для підсумкового контролю

1. Aspects historiques de la traduction (Occident)
2. Le rôle et l'importance de la traduction
3. Problèmes de la définition de la traduction
4. Les théoriciens de la traduction
5. Théories de la traduction:
 - approches fondées sur la pratique/approche communicationnelle
 - approches fondées sur des théories littéraires
 - courant sociolinguistique
 - approches fondées sur des théories linguistiques

- approches fondées sur des concepts philosophiques et herméneutiques
 - approches sémiotiques
6. Le processus de traduction
 7. Les termes clés de la traduction
 8. Les types de traduction
 9. Les types de traducteurs
 10. Les exigences envers les traducteurs
 11. Les écoles de formation des traducteurs
 12. Le problème de l'unité de traduction
 13. Les correspondances lexicales dans la traduction
 14. L'adaptation pragmatique dans la traduction
 - les mots désignant les réalités et leur traduction
 - la traduction des phraséologismes
 15. Grammaire et traduction
 - les transformations grammaticales dans la traduction
 - la dislocation des phrases. Tournures participiales absolues
 - l'inversion du sujet
 - correspondances occasionnelles, niveaux d'équivalence
 16. Stylistique et traduction
 - la notion de style dans la traduction
 - les caractéristiques des styles
 - quelques problèmes particuliers de la traduction littéraire
 - les critères d'évaluation de la qualité des traductions

13. Розподіл балів, які отримують студенти

Критерії та шкала оцінювання: національна та ECTS

За системою ОНУ імені І.І.Мечникова	Оцінка ECTS	За національною шкалою	Визначення
90–100	A	відмінно	Здобувач вищої освіти повно та ґрунтовно засвоїв всі теми робочої програми з навчальної дисципліни, вміє вільно та самостійно викласти зміст всіх питань програми навчальної дисципліни, розуміє її значення для своєї професійної підготовки, повністю виконав усі завдання з кожної теми поточного та підсумкового контролю.
85–89	B	добре	Здобувач вищої освіти недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі теми робочої програми навчальної дисципліни. Вміє самостійно викласти зміст основних питань програми навчальної дисципліни, виконав завдання з кожної теми поточного та підсумкового контролю в цілому.
75–84	C		Здобувач вищої освіти недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв деякі теми робочої програми, не вміє самостійно викласти зміст деяких питань програми навчальної дисципліни. Окремі завдання з кожної теми поточного та підсумкового контролю виконав не в повному обсязі.

70–74	D	задовільно	Здобувач вищої освіти засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вміє вільно і самостійно викласти зміст основних питань навчальної дисципліни, не виконав окремі завдання поточного контролю з кожної теми та підсумкового контролю.
60–69	E		Здобувач вищої освіти засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вміє достатньо самостійно викласти зміст більшості питань програми навчальної дисципліни. Виконав лише окремі завдання з кожної теми поточного контролю в цілому.
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	Здобувач вищої освіти не засвоїв більшості тем робочої програми, не вміє викласти зміст більшості основних питань з навчальної дисципліни. Не виконав більшості завдань з кожної теми, поточного та підсумкового контролю в цілому.
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач вищої освіти не засвоїв програму навчальної дисципліни, не вміє викласти зміст жодної теми навчальної дисципліни, не виконав завдань поточного контролю.

У ході поточного контролю студент може отримати максимальну оцінку (100 балів) за кожну тему змістового модуля. Відповідь під час іспиту також оцінюється за 100-бальною шкалою. Фінальна оцінка з навчальної дисципліни це середнє арифметичне суми балів за поточний контроль та підсумковий контроль.

Поточний контроль						Підсумковий контроль (іспит)	Фінальна оцінка
Змістовий модуль №1		Змістовий модуль № 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6		
100		100	100	100	100	100	100

14. Методичне забезпечення

15. Рекомендована література

Основна

1. Кириленко К.І., Сухаревська В.І. Теорія і практика перекладу (французька мова): Навч. посібник. Вінниця, Нова Книга, 2003. 148 с.
2. Литвин І.М. Перекладознавство. Науковий посібник. Черкаси: Видавництво Ю. А. Чабаненко, 2013. 288 с. URL : <http://eprints.cdu.edu.ua>
3. Oseki-Dépré I. Théorie et pratique de la traduction littéraire. Paris: Armand Colin, 1999. 288 p.
4. Tcherednitchenko O., Y.Koval Y. Théorie et pratique de la traduction. Київ: Либідь, 1995. 320 p.

Додаткова

1. Larose R. Théories contemporaines de la traduction. Sillery: Presses de l'Université du Québec, 1992. P. 219-256.
2. Mounin G. Les problèmes théoriques de la traduction. Paris: Gallimard, 1971. 296 p.

3. Бекрешева Л.О. Теорія та практика перекладу. URL: http://info-library.com/book/28_Teoriya_i_praktika_pereklady.html
4. Гак В.Г., Григорьев Б.Б. Теория и практика перевода. Французский язык. Москва: Изд-во ЛКИ, 2008. 464 с.
5. Гарбовский Н.К. Теория перевода. Москва: Изд-во МГУ, 2007. 544 с. URL : <https://studfile.net/preview/4432224/>
6. Комиссаров В.Н. Теория перевода (Лингвистические аспекты). Москва: Высш. шк., 1990. 253 с.
7. Коптилов В. В. Теорія і практика перекладу. Київ: Юніверс, 2003. 190 с. URL: https://archive.org/details/pereklad/Koptilov_Viktor_Teoriya_i_praktyka_perekladu2002/page/n5/mode/2up
8. Фёдоров А.В. Основы общей теории перевода. 4-е изд. Москва: Высш. шк., 1983. 335 с.
9. Чередниченко О.І. Про мову і переклад. Київ: Либідь, 2007. 248 с.
10. Швейцер А.Д. Теория перевода: Статус, проблемы, аспекты. Москва: Наука, 1988. 215 с.

16. Електронні інформаційні ресурси

1. "La théorie de la traduction : une discipline passionnante", une conférence de Lance Hewson. URL : <https://www.youtube.com/watch?v=qTb8VGvcF5g>
2. <http://www.mova.info/>
3. <https://dictionnaire.lerobert.com/>
4. <https://www.larousse.fr/dictionnaires/francais-monolingue>